

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 15 MAJA 1935 ROKU

Dnia 12 maja 1935 przestało bić serce Wodza Narodu.

JÓZEF PIŁSUDSKI nie żyje. Oto wiadomość, która gromem spadła na Polskę całą. Kir żałobny okrył nasze serca i nasze dusze.

Testament polityczny Marszałka, w Orędziu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej sformułowany, przekazuje nam — żyjącym — dziedzictwo myśli o honor i potęgę Państwa.

Ból bezmierny, żalność głęboka, smutek ciężki: niech w nas wzmogą poczucie odpowiedzialności za troskliwą straż puścizny

WSKRZESICIELA NIEPODLEGŁOŚCI,
TWÓRCY POTĘGI PAŃSTWA,
ZWYCIĘSKIEGO WODZA NARODU

NOWE DZIAŁY PRODUKCJI

Możemy zasygnalizować podjęcie w kraju produkcji nowych połączeń chemicznych, dotychczas jeszcze niefabrykowanych, lecz sprowadzanych wyłącznie z zagranicy.

Mianowicie, Sp. Akc. „Strem” przystąpiła do wytwarzania i wypuściła na rynek sole kwasu stearowego, w szczególności stearyniany: cynku, magnezu i glinu. Obok wyrabianego już od dawna w Sp. Akc. „Strem” czystego kwasu stearowego, sole tego kwasu używane są w przemyśle gumowym, farmaceutycznym i kosmetycznym. Stearyniany wytwarzane są zarówno w gatunku technicznym, jak farmaceutycznym — według wymagań farmakopei. W tym stanie rzeczy import z zagranicy, już nie tylko kwasu stearowego, lecz również jego soli, staje się najzupełniej zbędny.

Zakłady „Elektro” w Łaziskach Górnych przystąpiły do fabrykacji i wypuściły na rynek dwa nowe cenne produkty, dotychczas w Polsce niewytwarzane. Kwasoodporne spoiwo, sprowadzane dotychczas z zagranicy, zaczęto wytwarzać w Łaziskach pod nazwą „Elektro — acid — cement”; produkt ten używany jest w warunkach, gdy ma się do czynienia ze środowiskiem kwaśnym: jako samodzielny materiał budowlany, tynk lub wykładzinę, izolację i spoiwo.

Drugim nowym produktem Zakładów „Elektro” są „Elektro-kostki”, stosowane do uszlachetnienia żeliwa. Kostki te wyrabia się obecnie w czterech gatunkach, z zawartością: krzemu, krzemomanganu, fosforu i chromu.

Wszystkie te nowe artykuły chemiczne powinny zastąpić całkowicie dotychczasowy import zagraniczny, przyczyniając się w ten sposób do utrzymania aktywności naszego bilansu handlowego.

NOWE PRZEPISY O ZNIŻKACH CELNYCH

W Dz. Ust. Nr. 32 z dnia 1 maja 1935 ogłoszone zostało pod poz. 233 nowe Rozporządzenie o zniżkach celnych, zastępujące dotychczasowe przepisy, które wygasły dnia 30 kwietnia r. b.

Zgodnie z przepisami nowego Rozporządzenia, zniżki celne zostały podzielone na 3 kategorie. Kategoria pierwsza obejmuje towary, które korzystać mogą ze zniżek celnych wyłącznie na podstawie zezwoleń Min. Skarbu; towary te wyszczególnione są w wykazie Nr. 1 do Rozporządzenia. Kategoria druga obejmuje towary, które korzystać mogą ze zniżek na podstawie zaświadczeń Izb Przemysłowo-Handlowych, stwierdzających że towar przeznaczony jest do celów przemysłowych i że podana przez firmę ilość towaru odpowiada zapotrzebowaniu przedsiębiorstwa; towary te wyszczególnione są w wykazie Nr. 2. Wreszcie, wykaz Nr. 3 obejmuje towary, do których automatycznie stosowane są zniżki celne, bez osobnych na to pozwoleń lub zaświadczeń; przedsiębiorstwa, sprowadzające towary z wykazu Nr. 3, nie potrzebują wobec tego czynić żadnych starań o stosowanie zniżki celnej, gdyż urzędy celne automatycznie obliczają cło zniżone.

Zezwolenia na ulgowe cenie towarów, wyda-

ne na podstawie dawniej obowiązujących przepisów, automatycznie moc swoją zachowują. Niema więc potrzeby prolongować zezwoleń, wydanych z ważnością do dnia 30 kwietnia r. b., gdyż zezwolenia te są z mocy samego prawa przedłużone do dnia obowiązywania nowego Rozporządzenia, t. j. do dnia 31 października 1935 r., jeżeli dotyczą towarów, wyszczególnionych we wspomnianych wyżej wykazach Nr. 1 lub Nr. 2.

Równocześnie z ogłoszeniem rzeczzonego Rozporządzenia o zniżkach celnych, ogłoszone zostały przepisy, przedłużające terminowe zakazy przywozu — po dzień 31 października 1935 r. Zmienione też zostały częściowo warunki importu towarów zakazanych do przywozu. Mianowicie, zgodnie z dotychczas obowiązującymi przepisami, Rozporządzenie o zakazach przywozu nie dotyczyło towarów, objętych Rozporządzeniem o ulgach celnych. Innymi słowy, jeżeli jakiś towar zamieszczony był na liście autonomicznych zniżek celnych — wówczas uzyskiwanie zezwolenia na jego przywóz było zbędne, pod warunkiem uzyskania zezwolenia na stosowanie zniżki celnej, lub — jeśli zniżka była automatyczna — nawet bez posiadania takiego zezwolenia. Nowe przepisy stanowią, że zezwolenie przywozu jest zbędne tylko wówczas, jeżeli importer uzyska zezwolenie na stosowanie zniżki celnej, w ramach wspomnianych wykazów Nr. 1 i Nr. 2 Rozporządzenia o zniżkach celnych. Natomiast na przywóz towarów, korzystających z automatycznej zniżki celnej, a więc objętych wykazem Nr. 3, konieczne jest uzyskiwanie zezwoleń przywozu. Na ten stan faktyczny zwracamy szczególną uwagę, gdyż w wykazie Nr. 3 mieści się długi szereg półproduktów organicznych, importowanych z zagranicy.

Spośród nowych zniżek celnych zwracamy szczególną uwagę na następujące zniżki, dotyczące przemysłu chemicznego: olej talowy z poz. 101 — do wyrobu insektycydów; płynne estry pochodnych kwasu malonowego z poz. 356 — do produkcji związków barbiturowych; izatyna z poz. 397 p. 12 — do wyrobu kwasu fenylocynchoninowego; alkohole: oleinowy, cetylowy i stearowy z poz. 490 p. 2 — do celów przemysłowych; wreszcie — rozszerzenie listy automatycznie korzystających ze zniżek celnych roślin i ich części z poz. 89 p. 1, używanych w lecznictwie.

INFORMACJE EKSPORTOWE

Zawarty został układ kontyngentowy z Węgrami. Zainteresowane przedsiębiorstwa poinformowane zostały o kontyngentach przyznanых Polsce przez Węgry, dotyczących eksportu produktów chemicznych. W Nr. 13 „Informatora Eksportowego” ogłoszone zostały następujące zmiany przepisów celnych i reglamentacyjnych: *Czechosłowacja*. Zniesienie opłat manipulacyjnych przy wydawaniu pozwoleń przywozowych na terpentynę, olej terpentynowy, jedwab sztuczny i żelazokrzem.

Szwajcaria. Zakaz przywozu nadboranu sodowego.

Zwracamy uwagę na ogłoszony w Nr. 14 „Informatora Eksportowego” raport o regulowaniu należności za towary zagraniczne w Argentynie.

KRONIKA

Dn. 10 maja r. b. odbyło się posiedzenie Zarządu Związku Przemysłu Chemicznego, pierwsze po Zwyczajnym walnym Zebraniu Związku. Wobec zrzeczenia się prezesury Związku przez p. Dr. J. Landaua, Zarząd ukonstytuował się w sposób następujący:

Prezes: p. Inż. Feliks Wiślicki,

Vice-prezesi: p. Dr. Józef Landau, p. Inż. Jerzy Wojnar, p. Prof. Józef Zawadzki.

Członkowie Prezydium: p. Inż. Włodzimierz Płużański, p. Inż. Jan Podraszko, p. Inż. Wiktor Sommer, p. Inż. Henryk Kułakowski.

Zarząd postanowił wyrazić podziękowanie i uznanie ustępującemu Prezesowi, p. Dr. Józefowi Landauowi, który — stojąc przez lat 13 na czele Związku Przemysłu Chemicznego — położył wielkie zasługi dla naszej organizacji.

W poczet członków Związku Przemysłu Chemicznego Zarząd postanowił przyjąć: Wielkopolską Spółkę Dzierżawną Fabr. Chem. „Dr. Roman May“ w Poznaniu, oraz Fabr. Chem. „Adal“ w Warszawie.

Zarząd wysłuchał sprawozdania z bieżących prac Związku, w szczególności w sprawie propagandy Pożyczki Inwestycyjnej, tudzież zapoznał się ze stanem spraw w zakresie przemysłu tłuszczowego.

Dnia 10 kwietnia r. b. odbyło się posiedzenie Sekcji Farmaceutycznej Związku Przemysłu Chemicznego, na którym dokonano wyborów przewodniczącego Sekcji na rok następny, powołując na to stanowisko dotychczasowego przewodniczącego Sekcji, p. Dr. Stefana Otolskiego.

Dnia 2 maja 1935 r. odbyło się likwidacyjne zebranie Towarzystwa Wojskowo-Technicznego przy Stowarzyszeniu Inżynierów Mechaników Polskich, natychmiast zaś po likwidacji tego stowarzyszenia — zebranie konstytucyjne nowej samodzielnej organizacji, pod nazwą „Towarzystwo Wojskowo-Techniczne“. Towarzystwo to ma te same zadania, co poprzednio istniejące, lecz organizacyjnie wydzieliło się obecnie od Stowarzyszenia Inżynierów Mechaników, stając odrębną komórkę.

Na prezesa Towarzystwa wybrano p. Inż. Czesława Klarnera; do Zarządu powołani zostali ze sfer chemicznych pp.: Inż. E. Berger, Inż. S. Śliwiński, Prof. W. Świętosławski, Inż. T. Urbański.

W biurze Związku Przemysłu Chemicznego jest do przejścia instrukcja dotycząca rejestracji umów o naukę w przemyśle i handlu w Izbach Przemysłowo-Handlowych. Zgodnie bowiem z przepisami prawa przemysłowego, przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe mogą zatrudniać uczniów przemysłowych wyłącznie tylko na podstawie pisemnej umowy, stwierdzającej warunki nauki w danym przedsiębiorstwie.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Nr. 31 z dnia 26 kwietnia r. b. ukazało się pod poz. 230 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 13 kwietnia 1935 r. w spra-

wie poboru scalonego podatku przemysłowego od szeregu artykułów przemysłowych, spożywczych.

Zgodnie z przepisami tego Rozporządzenia, scalony podatek przemysłowy pobierany jest od octu i kwasu octowego, przyczem wysokość tego podatku została ustalona w wysokości: 4,4%, liczone od przychodu brutto, w odniesieniu do kwasu octowego do celów spożywczych wyrabianego w kraju, lub zł. 13.— od 100 kg towaru importowanego; w odniesieniu do octu winnego stawki te wynoszą 3% i zł. 3.—; w odniesieniu do octu spirytusowego — 7% od kosztu spirytusu lub zł. 3.— od 100 kg. towaru importowanego.

W Dz. Ust. Nr. 32 z dnia 1 maja r. b. ukazało się pod poz. 234 Rozporządzenie Min. Skarbu z dn. 30 kwietnia 1935 r., zawierające przepisy wykonawcze do Ustawy o opodatkowaniu tłuszczów.

W Dz. Ust. Nr. 33 z dnia 4 maja r. b. ukazało się pod poz. 235 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 16 kwietnia 1935 r., nowelizujące przepisy wykonawcze do Ustawy o monopolu spirytusowym.

Nowelizacja dotyczy w szczególności wyrobu alkoholu butylowego, oraz urządzenia zakładów przerabiających spirytus, tudzież przepisów o skażaniu spirytusu.

W „Monitorze Polskim“ Nr. 104 z dn. 6 maja r. b. ukazał się pod poz. 137 okólnik Ministerstwa Skarbu z dn. 27 kwietnia 1935 r. w sprawie taryfikacji produktów pośrednich, służących do wyrobu barwników syntetycznych (dotyczy poz. 393 — 400 tar. cel.).

Okólnik ten wskazuje, jakie mianowicie półprodukty organiczne należy taryfikować w/g punktów „oddzielnie niewymienione“ tych pozycji tar. celnej, które obejmują półprodukty organiczne. Wszelkie inne półprodukty, jeżeli nie są wymienione w nomenklaturze taryfy, clone będą wskutek tego w/g poz. 490 p. 2 tar. celnej.

W „Monitorze Polskim“ Nr. 105 z dn. 7 maja r. b. ukazało się pod poz. 138 obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej z dn. 18 kwietnia 1935 r., zawierające wykaz preparatów organoterapeutycznych, dopuszczonych do obrotu w Polsce.

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu Nr. 11 z dnia 20 kwietnia r. b. ukazał się pod pozycją 275 okólnik Ministerstwa Skarbu, dotyczący wydawania przez władze przemysłowe zaświadczeń co do wydawania zezwoleń na zakup skażonej soli przemysłowej.

Zgodnie z przepisami tego okólnika, władze administracji ogólnej pierwszej instancji wydają takie zaświadczenia, jeśli chodzi o przydziały soli skażonej ogólnym środkiem skażenia, władze administracji ogólnej drugiej instancji — jeśli chodzi o przydziały soli nieskażonej, białej lub skażonej środkami szczególnego skażenia.

CENY NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW CHEMICZNYCH W/G NOTOWAN FIRMY EDWARD GRODZIEWSKI W WARSZAWIE, Srebrna 16.

	Cena w zł. za 1 kg.
Alun chromowy	0.80
Alun krystaliczny	0.43
Antychlor krystaliczny	0.44
Biel cynkowa	0.85
Biel ołowiana	1.50
Boraks krystal.	1.05
Cerezyzna biała II gat.	1.70
Cerezyzna żółta	1.50
Chlorek magnezu	0.30
Chlorek baru	0.70
Chlorek wapna	0.40
Chlorek wapnia	0.28
Dwuchromian potasu	2.20
Dwuchromian sodu	1.70
Degras orygin. Stadlera	1.45
Dekstryna biała	0.50
* Esencja octowa 80%	2.70
Emetyk	7.50
* Formalina 40%	2.10
Fosforan sodowy 3 ⁱ zasadowy	1.60
Fenol krystal.	3.30
Fluorek sodu	2.—
Glukoza	0.42
Kaolina	0.15
Kreda zwykła szlamowana	0.10
Kalafonja amerykańska „Hercules“ N. jasna	0.78
* Kwas octowy 30% techn.	1.—
Kwas mrówkowy	2.40
Kwas mlekowy 50%	1.50
Kwas mlekowy 80%	2.90
* Kwas fosforowy chem. czysty	4.50

* Kwas fosforowy techniczny	3.50
Kremotartar	2.40
Kwas cytrynowy	4.85
* Kwas solny techn.	0.17
Kwas winowy kryst.	5.25
Litopon 30%	0.72
Minja ołowiana prawie chem. czysta	1.15
Minja żelazna	0.40
Nadboran sodowy	4.10
Nadmanganian potasu	3.50
Naftalin	0.60
Nigrozyna wodna	7.—
Nigrozyna tłuszczowa	12.—
Olej rycynowy	1.60
Olej kostny	4.50
Olej turecki 50%	0.90
Olej turecki 80%	1.55
Oropon (bejca dla skór)	2.20
Octan sodu	1.20
Ozokeryt czarny	2.50
Ozokeryt bielony	4.75
Parafina w taflach	1.15
Perhydrol 30%	3.20
Siarka	0.34
Siarczan glinu	0.24
Siarczan żelaza	0.20
Sól szczawikowa	1.80
Sól glauberska kryst.	0.10
Sól gorzka	0.20
Sadze angielskie	1.75
Tłuszcz z wełny	0.80

Ceny powyższe są cenami hurtowymi i rozumieją się za 1 kg loco skład Warszawa wraz z opakowaniem; ceny za produkty oznaczone gwiazdką, rozumieją się bez opakowania.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne:
„PRZEMYSŁ CHEMICZNY, BO
RUTA Sp. Akc.“, Zgierz, tel.
Łódź 121-01; Warszawa, Piłsa XI. 3.
m. 8, tel. 8-38-78.

„WOLA KRZYSZTOPORSKA“
Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel.
Piotrków Tryb. 165.

ZAKŁADY CHEMICZNE W WIN-
NICY, S. A. Winnica, poczta Hen-
ryków k/Warszawy, tel. 1-za podm. 17.
Biuro sprzedaży: Inż. Oskar Gross,
Łódź, Gdańska 81, tel. 186-12.

Celulozoidy odpadki:
Fabr. „ALFA“, Bydgoszcz, Gar-
bary 3.

Chlorek wapna bielący.
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“,
Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Chlorek wapnia (CaCl₂):
„ZAKŁADY SOLVAY W POL-
SCE“, Warszawa, Czackiego 14,
tel. 5-91-24.

Dwuchromian potasu i dwuchromian sodu:

Tow. Fabryk Portl. Cem. „WY-
SOKA“ Sp. Akc. Warszawa, Mazo-
wiecka Nr. 7, fabryka w Wrzoso-
wej, p-ta Raków. Wyłączna sprze-
daż: D/H. Maurycy Luxemburg,
Warszawa, Senatorska 28/30, tel.
6 00 19.

Farmaceutyczne przetwory:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS
i SYN“, Warszawa, Daniłowiczow-
ska 16, tel. Centrala Spiess.

„Fr. KARPINSKI Spółka Akcyjna“,
Warszawa. Wolność 9, tel. 11-06-00.

Fotograficzne materiały:
Płyty, blony i papiery do celów
techn.: Fabr. „ALFA“, Bydgoszcz,
Garbary 3.

**Gliceryna farmaceutyczna i technicz-
na:**

Sp. Akc. „STREM“, Warszawa,
Mazowiecka 7, tel. 584-30.
Przem. Tłuszcz. „SCHICHT-LE-
VER“ Sp. Akc., Warszawa, Nowy
Zjazd 1, telefony 605-77, 605-99.

Gumowe artykuły techniczne:

Sp. Akc. „WOLBROM“, Warsza-
wa, Leszno 15, tel. 11-06-81,
Zakł. Kauczukowe „PIASTÓW“
Sp. Akc., Warszawa, Złota 35,
tel. 533-49.

Jedwab sztuczny:
Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FA-
BRYKA SZTUCZNEGO JEDWA-
BIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel.
875-39.

FABRYKA PRZĘDZY I TKANIN
SZTUCZNYCH „CHODAKÓW“,
Sp. Akc., poczta Sochaczew. Tel.
Sochaczew 81.

Karbid:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“,
Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.
Zakłady „ELEKTRO“, Łaziska
Górne, G. Śląsk.

Klej kostny i skórny:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa,
Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Kwaśny węglan sodowy (bikarbonat):
„ZAKŁADY SOLVAY W POL-
SCE“, Warszawa, Czackiego 14,
tel. 591-24.

Oleina zwierzęca:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa,
Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Słomka i włosie wiskozowe:
Sp. Akc. TOMASZOWSKA FA-
BRYKA SZTUCZNEGO JEDWA-
BIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel.
875-39.

Smoła pierwszorzędowa:
Zakłady „ELEKTRO“, Łaziska
Górne, G. Śląsk.

**Soda amonjakalna, krystaliczna i kau-
styczna:**
„ZAKŁADY SOLVAY W POL-
SCE“, Warszawa, Czackiego 14,
tel. 591-24.

Soda kaustyczna.
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“,
Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Sól glauberska krystaliczna:
„TOMASZOWSKA FABRYKA
SZTUCZNEGO JEDWABIU“,
Warszawa, Wilcza 9a, tel. 8-75-39.

Stearyna:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa
Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Żelazokrzem 45% i 75%:
Zakłady „ELEKTRO“, Łaziska
Górne, G. Śląsk.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego“ bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI

Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.